

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

**Φορολογικά κίνητρα σε φυσικά πρόσωπα
τα οποία επενδύουν σε καινοτόμες επιχειρήσεις**

Πρακτικός Οδηγός

Φεβρουάριος 2017

**Υπουργείο Οικονομικών
με τη συμβολή της Μονάδας Διοικητικής Μεταρρύθμισης της Προεδρίας**

1. Εισαγωγή

Η Δήλωση Πολιτικής για την ενίσχυση του επιχειρηματικού οικοσυστήματος, η οποία αποτελεί μια κοινή δράση, από όλους τους φορείς του επιχειρηματικού οικοσυστήματος προκειμένου να αξιοποιηθεί το επιχειρηματικό δυναμικό, να αρθούν τα υφιστάμενα εμπόδια και να διαμορφωθεί μία νέα, προσανατολισμένη στην ανάπτυξη, κουλτούρα επιχειρηματικότητας στην Κύπρο, αποτελεί μια από τις κύριες προτεραιότητες της Κυβερνητικής πολιτικής, αναγνωρίζοντας τον καθοριστικό ρόλο που διαδραματίζει η επιχειρηματική κοινότητα στην οικονομική δραστηριότητα, τη δημιουργία θέσεων εργασίας και μεγέθυνση της οικονομίας.

Μια από τις σημαντικές δράσεις, στα πλαίσια της Δήλωσης Πολιτικής, η οποία προωθήθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών σε συνεργασία με τη Μονάδα Διοικητικής Μεταρρύθμισης της Προεδρίας, αποτελεί η τροποποίηση του περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμου με σκοπό την δημιουργία ενός ελκυστικού κινήτρου μέσω φοροαπαλλαγής σε φυσικά πρόσωπα που επενδύουν σε καινοτόμες επιχειρήσεις, είτε απευθείας είτε μέσω επενδυτικού ταμείου.

Η τροποποίηση εγκρίθηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων το Δεκέμβριο του 2016 και τίθεται σε ισχύ από την 1^η Ιανουαρίου 2017.¹

Ο Πρακτικός Οδηγός περιλαμβάνει κάποιες γενικές πληροφορίες για ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις και επενδυτές. Δεν περιλαμβάνει όλους τους λεπτομερείς κανόνες και θα αναθεωρείται όποτε κρίνεται απαραίτητο.²

2. Ποιοι είναι οι δικαιούχοι

Φυσικά πρόσωπα τα οποία είναι ανεξάρτητοι επενδυτές και διενεργούν δαπάνες είτε απευθείας, είτε μέσω επενδυτικού ταμείου, είτε μέσω εναλλακτικής πλατφόρμας διαπραγμάτευσης, για επένδυση χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου σε καινοτόμο μικρή και μεσαία επιχείρηση (ΜΜΕ).

Το πρόσωπο που πραγματοποιεί δαπάνες για επένδυση χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου θεωρείται ανεξάρτητος επενδυτής εάν δεν είναι ήδη μέτοχος της καινοτόμου μικρής και μεσαίας επιχείρησης στην οποία επενδύει, εκτός

¹ http://www.cylaw.org/nomoi/arith/2016_1_135.pdf

² ΑΠΟΠΟΙΗΣΗ ΕΥΘΥΝΗΣ (Disclaimer):

Ο Πρακτικός Οδηγός «Φορολογικά κίνητρα σε φυσικά πρόσωπα τα οποία επενδύουν σε καινοτόμες επιχειρήσεις» συνιστά ενημερωτικό οδηγό και στοχεύει να πληροφορήσει τους ενδιαφερόμενους επενδυτές και επιχειρήσεις μέσα από μια συνοπτική περιγραφή της διαδικασίας που διέπει τα φορολογικά κίνητρα βάση τον Περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμο. Οι πληροφορίες στον οδηγό είναι γενικές και δεν είναι εξαντλητικές, δεν συνιστούν και δεν μπορούν να θεωρηθούν νομική συμβουλή για οποιοδήποτε πρόσωπο. Ο Συνοπτικός Οδηγός δεν μπορεί να υποκαταστήσει νομικό κείμενο και ούτε αποτελεί νομική ερμηνεία της σχετικής νομοθεσίας. Αρμοδιότητα για τη νομική ερμηνεία των νομοθεσιών, έχουν μόνο τα Δικαστήρια. Έχει καταβληθεί κάθε δυνατή προσπάθεια ούτως ώστε οι πληροφορίες που περιέχονται στον οδηγό να αντανakλούν συνοπτικά τις κυριότερες πρόνοιες της νομοθεσίας, όμως το Υπουργείο ή η Μονάδα Διοικητικής Μεταρρύθμισης δεν αναλαμβάνουν καμιά ευθύνη για ενδεχόμενο λάθος ή παράλειψη στοιχείων, ή για τυχόν ζημιά προερχόμενη άμεσα ή έμμεσα από τη χρήση του περιεχομένου.

κατά τη δημιουργία νέας εταιρείας, όπου θεωρείται ότι οι ιδιώτες επενδυτές, συμπεριλαμβανομένων των ιδρυτών, είναι ανεξάρτητοι από αυτήν.

3. Τι και πως φοροαπαλλάσσεται

Η επένδυση αφορά επένδυση χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου σε καινοτόμο μικρή και μεσαία επιχείρηση (ΜΜΕ) και μπορεί να καλύπτει ένα ευρύ φάσμα μορφών επένδυσης (επενδύσεις ιδίων κεφαλαίων, δάνεια, χρηματοδοτικές μισθώσεις, εγγυήσεις κ.α.).

«Επένδυση χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου» σημαίνει επενδύσεις ιδίων κεφαλαίων και οιονεί ιδίων κεφαλαίων, δάνεια, συμπεριλαμβανομένων των χρηματοδοτικών μισθώσεων, εγγυήσεις ή συνδυασμός αυτών, σε επιλέξιμες επιχειρήσεις για την πραγματοποίηση νέων επενδύσεων.

Στον ορισμό της επένδυσης χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου περιλαμβάνονται και οι επενδύσεις συνέχειας.

Για σκοπούς καθορισμού των επενδύσεων χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου οι ακόλουθοι ορισμοί προβλέπονται στο νόμο:

(I) «επένδυση ιδίων κεφαλαίων» σημαίνει την παροχή κεφαλαίων σε επιχείρηση, που επενδύονται άμεσα ή έμμεσα, έναντι ιδιοκτησίας του αντίστοιχου μεριδίου της επιχείρησης

(II) «επένδυση οιονεί ιδίων κεφαλαίων» σημαίνει ένα είδος χρηματοδότησης που κατατάσσεται μεταξύ ιδίων και δανειακών κεφαλαίων και συνεπάγεται μεγαλύτερο κίνδυνο από το δάνειο αυξημένης εξασφάλισης και μικρότερο κίνδυνο από το μετοχικό κεφάλαιο, της οποίας η απόδοση για τον κάτοχο βασίζεται κυρίως στα κέρδη ή τις ζημίες της υποκείμενης στοχευόμενης επιχείρησης και η οποία δεν διασφαλίζεται σε περίπτωση αφερεγγυότητάς της. Οι επενδύσεις οιονεί ιδίων κεφαλαίων μπορεί να είναι δομημένες με τη μορφή του χρέους, χωρίς εξασφάλιση και εξοφλητική προτεραιότητα, συμπεριλαμβανομένου χρέους υβριδικής μορφής, και σε ορισμένες περιπτώσεις μετατρέψιμου σε μετοχές, ή με μορφή προνομιούχων μετοχών

(III) «δάνειο» σημαίνει συμφωνία που υποχρεώνει τον δανειοδότη να διαθέσει στον δανειολήπτη χρηματικό ποσό συμφωνημένου ύψους για συμφωνημένο χρονικό διάστημα. Ο δανειολήπτης υποχρεούται βάση της συμφωνίας να αποπληρώσει το δάνειο που του χορηγήθηκε εντός της συμφωνηθείσας περιόδου. Δύναται να λάβει τη μορφή δανείου ή άλλου χρηματοδοτικού μέσου, συμπεριλαμβανομένης της χρηματοδοτικής μίσθωσης, που παρέχει στο δανειοδότη ένα βασικό στοιχείο ελάχιστης απόδοσης. Η αναχρηματοδότηση υφιστάμενων δανείων δεν αποτελεί επιλέξιμο δάνειο.

(IV) «επένδυση συνέχειας» σημαίνει την επιπρόσθετη επένδυση χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου σε επιχείρηση, που ακολουθεί ένα ή περισσότερους προηγούμενους κύκλους επενδύσεων χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου

Σε περίπτωση επένδυσης σε τίτλους (μετοχές, ομόλογα κλπ) καινοτόμου επιχείρησης, το φορολογικό κίνητρο για τον επενδυτή δεν επεκτείνεται σε τίτλους που αποκτούνται από τη δευτερογενή αγορά. Επιλέξιμες είναι και επενδύσεις συνέχειας, νοουμένου ότι πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις³:

(α) το συνολικό ποσό της χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου δεν υπερβαίνει το ποσό που αναφέρεται στην παράγραφο 9 του άρθρου 21 του Κανονισμού (ΕΕ) αρ. 651/2014 (€15 εκ.)

(β) η δυνατότητα παρακολούθησης των επενδύσεων προβλεπόταν στο αρχικό επιχειρηματικό σχέδιο

(γ) η επιχείρηση που λαμβάνει επενδύσεις συνέχειας δεν συνδέεται με άλλη επιχείρηση, εκτός από τον ενδιάμεσο χρηματοπιστωτικό οργανισμό ή τον ανεξάρτητο ιδιώτη επενδυτή που παρέχουν χρηματοδότηση υψηλού κινδύνου στο πλαίσιο του μέτρου, εκτός εάν η νέα οντότητα πληροί τις προϋποθέσεις του ορισμού των ΜΜΕ.

Η φοροαπαλλαγή υπόκειται στις πιο κάτω πρόνοιες:

(α) το ποσό που εκπίπτει του φορολογητέου εισοδήματος δεν μπορεί να υπερβαίνει το 50% του φορολογητέου εισοδήματος του προσώπου αυτού στο φορολογικό έτος εντός του οποίου πραγματοποιείται η επένδυση.

(β) η αφαίρεση, στην έκταση που δεν παραχωρείται λόγω του πιο πάνω περιορισμού μπορεί να μεταφέρεται και να παραχωρείται κατά τα επόμενα πέντε (5) έτη, τηρουμένου του πιο πάνω ποσοστιαίου περιορισμού και το ποσό που εκπίπτει δεν μπορεί να υπερβεί στο σύνολο του τις εκατό πενήντα χιλιάδες ευρώ (€150.000) τον χρόνο.

Παραδείγματα

(I) Ανεξάρτητος Επενδυτής, του οποίου το ετήσιο φορολογητέο εισόδημα παρουσιάζεται κατωτέρω, πραγματοποιεί επένδυση ύψους €400.000 εντός του έτους 2017 προς καινοτόμο επιχείρηση. Το φορολογικό όφελος παρουσιάζεται πιο κάτω:

³ Παράγραφος 6 του Άρθρου 21 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ.651/2014.

Φορολογικό Έτος	2017 €	2018 €	2019 €
Ετήσιο Φορολογητέο Εισόδημα	500.000	400.000	300.000
Έκπτωση για επένδυση, μικρότερο από:			
• 50% του ετήσιου φορολογ. εισοδήματος 2017 - €250.000			
2018 - €200.000	(150.000)	(150.000)	(100.000)
2019 - €150.000			
• Μέγιστη ετήσια έκπτωση €150.000			
Ετήσιο Φορολογητέο Εισόδημα που υπάγεται σε φόρο	<u>350.000</u>	<u>250.000</u>	<u>200.000</u>
Υπολειπόμενο ποσό επένδυσης (που μεταφέρεται μέχρι 5 έτη) :			
2017 - €400.000 - €150.000	250.000		
2018 - €250.000 - €150.000		100.000	
2019 - €100.000 - €100.000			0

(II) Ανεξάρτητος Επενδυτής, του οποίου το ετήσιο φορολογητέο εισόδημα παρουσιάζεται κατωτέρω, πραγματοποιεί επένδυση ύψους €100.000 εντός του έτους 2017 προς καινοτόμο επιχείρηση. Το φορολογικό όφελος παρουσιάζεται πιο κάτω:

Φορολογικό Έτος	2017 €	2018 €	2019 €
Ετήσιο Φορολογητέο Εισόδημα	50.000	80.000	30.000
Έκπτωση για επένδυση, μικρότερο από:			
• 50% του ετήσιου φορολογ. εισοδήματος 2017 - €25.000			
2018 - €40.000	(25.000)	(20.000)	(15.000)
2019 - €15.000			
• Μέγιστη ετήσια έκπτωση €150.000			
Ετήσιο Φορολογητέο Εισόδημα που υπάγεται σε φόρο	<u>25.000</u>	<u>60.000</u>	<u>15.000</u>
Υπολειπόμενο ποσό επένδυσης (που μεταφέρεται μέχρι 5 έτη) :			
2017 - €100.000 - €25.000	75.000		
2018 - €75.000 - €20.000		55.000	
2019 - €55.000 - €15.000			40.000
Μπορεί να μεταφερθεί στα έτη 2020 - 2022			

4. Ποια χαρακτηρίζεται ως καινοτόμος επιχείρηση

Καινοτόμος μικρή και μεσαία επιχείρηση (ΜΜΕ) θεωρείται η μικρή και μεσαία επιχείρηση που ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα εντός της Κυπριακής Δημοκρατίας και πληροί τις πρόνοιες που αναφέρονται στην πιο κάτω παράγραφο.

Η καινοτόμος ΜΜΕ έχει καταρτίσει επιχειρηματικό σχέδιο (απαραίτητο μόνο για νέες επιχειρήσεις χωρίς οικονομικό ιστορικό) για την επένδυση χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου και επιπλέον πληροί τουλάχιστον μια από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- (α) δεν ασκεί δραστηριότητες σε καμία αγορά ή
- (β) ασκεί δραστηριότητες σε οποιαδήποτε αγορά λιγότερο από επτά (7) έτη μετά την πρώτη εμπορική της πώληση ή
- (γ) χρειάζεται αρχική επένδυση χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου η οποία, βάσει επιχειρηματικού σχεδίου που καταρτίζεται για νέο προϊόν ή τη διείσδυση σε νέα γεωγραφική αγορά, είναι ψηλότερη του 50% του μέσου ετήσιου κύκλου εργασιών της κατά τα προηγούμενα πέντε έτη.

Επισημαίνεται ότι:

- Στον όρο **αγορά** περιλαμβάνονται όλα τα προϊόντα ή και υπηρεσίες όπου οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις συμμετέχουν στην προμήθεια προϊόντων ή υπηρεσιών που είναι δυνατόν να εναλλάσσονται ή να υποκαθίστανται αμοιβαία από τον καταναλωτή, λόγω των χαρακτηριστικών, των τιμών και της χρήσης για την οποία προορίζονται.
- Ο όρος **γεωγραφική αγορά** περιλαμβάνει την περιοχή όπου οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις συμμετέχουν στην προμήθεια προϊόντων ή υπηρεσιών και οι όροι του ανταγωνισμού είναι επαρκώς ομοιογενείς και η οποία μπορεί να διακριθεί από γειτονικές κυρίως περιοχές διότι στις εν λόγω περιοχές οι όροι του ανταγωνισμού διαφέρουν σημαντικά.

Μια επιχείρηση για να χαρακτηριστεί ως καινοτόμος θα πρέπει να:

(α) εξασφαλίσει **πιστοποιητικό από εξωτερικό ελεγκτή**, σύμφωνα με το οποίο:

- οι δαπάνες έρευνας και ανάπτυξης αντιπροσωπεύουν το 10% τουλάχιστον του συνόλου των λειτουργικών της δαπανών,

Το πιστοποιητικό αυτό μπορεί να εξασφαλιστεί αν από τους ελεγμένους λογαριασμούς αποδεικνύονται οι εν λόγω δαπάνες για έρευνα και ανάπτυξη σε ένα τουλάχιστον από τα 3 προηγούμενα λογιστικά έτη ή σε περίπτωση που η εταιρεία είναι σε φάση εκκίνησης και δεν έχει ελεγμένους λογαριασμούς μέσα από την τρέχουσα οικονομική χρήση.

ή

(β) σε περίπτωση επιχείρησης που βρίσκεται σε φάση εκκίνησης και δεν έχει οικονομικό ιστορικό και ούτε μπορεί να γίνει έλεγχος της οικονομικής χρήσης, να αποδεικνύει ότι είναι καινοτόμος μέσω επιχειρηματικού σχεδίου. Γενικές οδηγίες για

το τι θα πρέπει να περιλαμβάνει το επιχειρηματικό σχέδιο επισυνάπτονται ως **Παράρτημα 1**.

Άλλες πρόνοιες που θα πρέπει να πληρούνται είναι:

- Μια επιχείρηση παύει να θεωρείται καινοτόμος μικρή και μεσαία επιχείρηση (ΜΜΕ) για σκοπούς του παρόντος νόμου οποιαδήποτε στιγμή αυτή λάβει συνολική επένδυση χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου η οποία ξεπερνά τα €15 εκατομμύρια⁴.
- Η καινοτόμος ΜΜΕ δεν πρέπει να είναι εισηγμένη στο κυπριακό ή σε χρηματιστήριο.

Οι καινοτόμες επιχειρήσεις μπορεί να ασκούνται όχι μόνο από νομικά αλλά και από φυσικά πρόσωπα (ως προσωπικές επιχειρήσεις), ή συνεταιρισμούς.

Η νέα ερμηνεία του όρου καινοτόμος επιχείρηση όπως αναλύεται πιο πάνω είναι πλήρως εναρμονισμένη με τους κανόνες των κρατικών ενισχύσεων και συνάδει με τις πρόνοιες του Γενικού Απαλλακτικού Κανονισμού της ΕΕ (ΕΕ αρ. 651/2014).

5. Διαδικασία έκδοσης πιστοποιητικού καινοτόμου επιχείρησης

Η επιχείρηση η οποία θέλει να χαρακτηριστεί ως καινοτόμος υποβάλλει Αίτηση για χαρακτηρισμό ως Καινοτόμος (βλέπε Έντυπο Αίτησης στο **Παράρτημα 2**) προς το Υπουργείο Οικονομικών στην ηλεκτρονική διεύθυνση innovative.companies@mof.gov.cy

Το Υπουργείο Οικονομικών αξιολογεί την αίτηση και εγκρίνει ή απορρίπτει την έκδοση πιστοποιητικού χαρακτηρισμού της επιχείρησης ως «καινοτόμος μικρή και μεσαία επιχείρηση (ΜΜΕ)».

Σε περίπτωση έκδοσης πιστοποιητικού αυτό θα πρέπει να εκδίδεται σε διάστημα όχι περισσότερο από ένα μήνα από την ημερομηνία της αίτησης. Σε περίπτωση απόρριψης της αίτησης επίσης η σχετική απόφαση θα πρέπει να εκδίδεται το αργότερο εντός ενός μήνα από την ημερομηνία της αίτησης.

Το Υπουργείο Οικονομικών διατηρεί το δικαίωμα να καλέσει σε συνάντηση, η οποία μπορεί να πραγματοποιηθεί και με ηλεκτρονικά μέσα, τον νόμιμο εκπρόσωπο της εταιρείας για να δώσει περαιτέρω διευκρινίσεις/εξηγήσεις για την εταιρεία.

6. Από πότε ισχύει η φοροαπαλλαγή

Το εν λόγω φορολογικό κίνητρο τίθεται σε ισχύ από την 1^η Ιανουαρίου 2017. Αυτό σημαίνει ότι οποιαδήποτε επένδυση, όπως περιγράφεται στη παράγραφο 3 πιο πάνω, πραγματοποιηθεί σε καινοτόμο επιχείρηση μετά την 1^η Ιανουαρίου 2017 και πριν την 31^η Δεκεμβρίου 2019 θα πρέπει να δηλωθεί κατά την υποβολή φορολογικής δήλωσης

⁴ Παράγραφος 9 του άρθρου 21 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014

του φυσικού προσώπου που έκανε την επένδυση ώστε να ληφθεί υπόψη κατά την φορολόγηση του εισοδήματος του από το έτος 2017 και μετά. Σε περίπτωση που η επένδυση γίνεται μέσω εγκεκριμένου επενδυτικού ταμείου τότε οι μετοχές θεωρούνται ως να έχουν εκδοθεί από την ημερομηνία κατά την οποία το ταμείο κλείνει.

7. Περιπτώσεις κατά τις οποίες δύναται να μην παραχωρηθεί το φορολογικό κίνητρο

Το φορολογικό κίνητρο δεν μπορεί να παραχωρηθεί στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- (α) όταν ο επενδυτής δεν διατηρεί την επένδυση για ένα ελάχιστο χρονικό διάστημα 3 ετών ή
- (β) σε περίπτωση όπου οι φορολογικές αρχές θεωρούν ότι οι ενέργειες που έχουν πραγματοποιηθεί και στοχεύουν στη διεκδίκηση έκπτωσης υπερβαίνει τα ανώτατα όρια που καθορίζονται από τους κανόνες.

8. Πως θα γνωρίζουν οι επενδυτές ότι μια επιχείρηση είναι καινοτόμος

Για κάθε επιχείρηση η οποία θα χαρακτηρίζεται ως καινοτόμος θα εκδίδεται από το Υπουργείο Οικονομικών σχετικό πιστοποιητικό το οποίο θα έχει χρονική διάρκεια 3 χρόνια από την ημέρα χαρακτηρισμού της επιχείρησης.

Το Υπουργείο Οικονομικών θα διατηρεί επίσης σχετικό Μητρώο με τις καινοτόμες επιχειρήσεις.

Οι επενδυτές θα πρέπει να συμβουλευόνται το παρακάτω υλικό πριν την εφαρμογή του φορολογικού κινήτρου:

- (α) Τον περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμο όπως αυτός έχει τροποποιηθεί
- (β) Τις εγκυκλίους ή και κανονισμούς που εκδίδει το Υπουργείο Οικονομικών ή το Τμήμα Φορολογίας
- (γ) Τους κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Επιτροπής 651/2014 της 17^{ης} Ιουνίου 2014 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά και κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της ΣΛΕΕ.

Για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να επικοινωνήσετε με:

κα Ζωή Ανδρέου, Λειτουργός Ελέγχου
Υπουργείο Οικονομικών
Τηλ. 22601232
Ηλεκτ. Ταχ.: zandreou@mof.gov.cy